

over 5,000 Rbd., og da Indtægterne Hayes i Korn, saa vil man kunne begribe, at denne Indtægt i de senere Aar har været langt større end tidligere; jeg troer, at den endog saa i nogle Aar har været over det Dobbelte. Man tilbød altsaa dengang Elagelse Commune som Betingelse for, at den skulde give det Samtykke, man behøvede til Skolens Redlæggelse, et Bidrag af Hospitalets Tilskud, der beløb sig dengang til 5,000 Rbd. og senere har beløbet sig til meget Mere aarlig, derhos en Capital af over 8,000 Rbd., Skolebygningen og adskillige andre mindre betydelige Indtægter. Kommunen betænkte sig naturligviis, og den betænkte sig noie, om den ikke skulde modtage dette Tilbud, da det maatte erkjendes for at være meget gunstigt; Afgjørelsen maatte efter dens Overbevistning afhænge af Besvarelsen af det Spørgsmaal, om Skolen kunde fratages Byen uden dens Samtykke. Man undersøgte Sagen saa godt, man kunde, og kom til det Resultat, at det ikke kunde skee. Man fandt i Fundatsen for Hospitalet og Skolen — Fundatsen er af Frederik den Anden — en Udtalelse, som stærkt bestrækte denne Formodning. Det hedder nemlig i Slutningen af Fundatsen: „bedes og formanet alle Fundators Efterkommere, Konger i Danmark, til ikke at foretage nogen Forandring i denne Fundats, saafremt de ikke dermed ville imod dennem opvække Guds evige Hævn, Brede og Formaledselse, og baade timelig og evig Straf have at forvente.“ Disse kraftige Ord bestrækte Kommunen i den Formening (Tilserning: Det er en Overdrivelse!). Ja, det være nu en Overdrivelse eller ikke, saa staaer det dog saaledes i Fundatsen, og den ærede Rigsdagsmand vil dog vel indrømme, at disse Udtryk ere saadanne, at de vel kunne tjene til at bestræke Kommunen i den Formening, at Byen havde Ret til at beholde Skolen. Man skrev derhos en Petition til Kong Christian den Ottende og oversendte den ved en Deputation fra Byen, og denne vendte tilbage med en Bestyrkelse af den Formening med Hensyn til Skolens Stilling til Kommunen, som man selv havde dannet sig. Saaledes var da nu i Afgjørelsesøieblikket Stillingen; man troede, at man kun havde at vælge imellem, paa den ene Side at beholde Skolen og see den udvidet, og paa den anden Side at erholde et Tilskud, der calculeredes til 5,000 Rbd. aarlig, og da det var en Indtægt i Sæd, muligviis langt Mere, 8,000 Rbd. een Gang for alle, Skolebygningen og adskillige andre Emolumenter. Man valgte da at beholde Skolen, blandt Andet af den Grund, at man ansaae det for at være høist vanskeligt for Byen igennem dens Communalbestyrelse at have det tilhørlige Tilsyn med Skolevæsenet. Jeg beder erindret, at man dengang ikke havde Skoleinspecteurer, hverken for det lærde eller for Borger- og Almueskolevæsenet. Der saaldt derpaa ogsaa virkelig en allerhøieste Resolution, hvorefter Skolen skulde vedblive at bestaae og udvides i Lighed med, hvad der var skeet ved adskillige andre Skoler; der begyndtes Underhandlinger om at tilvelebringe den fornødne Skolebygning o. s. v., kort sagt, man forberedede sig paa at gennemføre den allerhøieste Resolution. Da kom Aaret 1848 med dets Begivenheder, og disse stødte det Slags Sager, hvilket er let forstaaeligt, tilside; Forhandlingerne gik istaa, og man fik først da at vide, at der endnu tænkes paa denne Sag, da man overrasedes af en allerhøieste Resolution af 6te Mai 1850, der nedlagde Skolen og tilstod Byen, ikke hvad man tidligere havde tilbudt, men derimod kun foreløbig 800 Rbd. om Aaret, Skolebygningen og nogle andre mindre betydelige Emolumenter. Det vil ikke kunne forundre Nogen, at dette Skridt, der var støttet paa de Forberedelser, der tidligere havde ledet til et heelt modsat Resultat, blev af Mange opfattet som en Vilkaarlighed, og af ikke Faa følt som en aabenbar Uret. Imidlertid blev der, da Rigsdagen traadte sammen i Efteraaret 1851, forelagt et Lovudkast, hvorefter de pecuniaire Forhold ved Elagelse og Rønne Skole skulde ordnes. I Motiverne til dette Lovudkast henvises til en Indstilling, hvorpaa Resolutionen af 6te Mai 1850 var grundet; denne findes i Departementstidenden, og jeg skal med den ærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier for at vise, hvorledes den Minister, der bevirkede den allerhøieste Resolution om Redlæggelsen af Skolen, opfattede Retsforholdet. Der siges nemlig i Departementstidenden Pag. 819, at Skolevæsenets